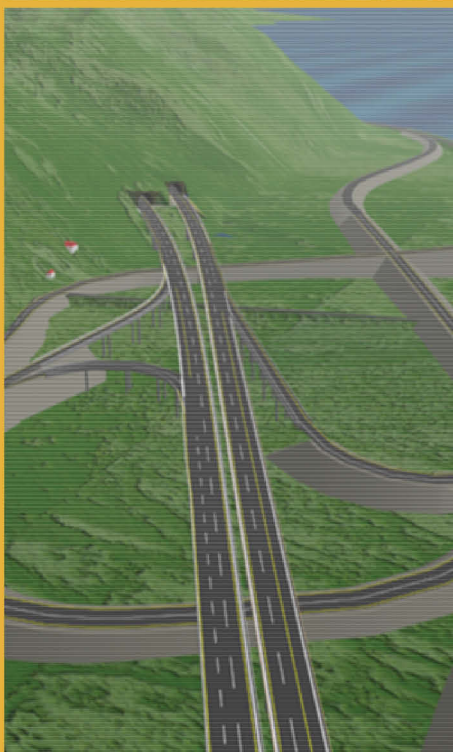

*Vlada Crne Gore
Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija*

AUTOPUT BAR BOLJARE

AUTOPUT BAR BOLJARE AUTOPUT BAR BOLJARE AUTOPUT BAR BOLJARE AUTOPUT BAR BOLJARE AUTOPUT BAR BOLJARE AUTOPUT BAR BOLJARE AUTOPUT BAR BOLJARE AUTOPUT BAR BOLJARE

SRBIJA

SERBIA

ADRIATIC SEA

PODGORICA

CETINJE

UVOD

Nakon što je 2006. godine vratila dostojanstvo svom narodu i potvrdila sve atribute koji znače slobodu i odgovornost za budućnost države, koja teži napretku svakog svog građanina i tako ostvarila vjekovni san koji se prenosio sa očeva na sinove, Crna Gora je na pragu da dosanja još jedan podvig o kojem se govori decenijama.

Riječ je o jednoj od najvećih investicija u Evropi, projektantskom i inženjerskom izazovu čija će realizacija omogućiti ravnomjerniji razvoj sjevera i juga države, valorizaciju izuzetno zanimljivih prostora i razvoj turizma, iskorišćavanje bogatstva prirode, promjenu načina života i izlazak u svijet u kojem se valja i održati. Dakako, riječ je o graditeljskom izazovu vijeka, AUTOPUTU BAR – BOLJARE.

Čini se da nijedna odluka od referenduma o nezavisnosti Crne Gore nije toliko okupirala građane i ujedinila ih u želji da se gradnjom ove, za nas bez sumnje, najznačajnije saobraćajnice, izbjegnju zamke izolacije i osigura prolaz do koridora koji su trasirani mimo naše države.

Samo čovjek koji živi u bespuću zna od kolikog značaja je dobar put. A takvih je u nas mnogo.

Onaj koji ne putuje taj i ne živi, upozorio je prije više od vijeka i po vladika Rade. Ali ni onaj kod koga se ne dolazi.

Crna Gora hoće da se svaki njen žitelj kreće slobodno i bez ograničenja koja su do sada karakterisala život u nekim njenim saobraćajno nepovezanim djelovima

Crna Gora hoće da pokaže ljepotu svog čovjeka i jedinstvenog prostora koji ga okružuje. Hoće da podsjeti svog čovjeka da je građanin svijeta, da ga podstakne da uči i napreduje vraćajući se na prag vjekovnih ognjišta sa kojih će slati poruku da si svoj samo na svome i da su ti dobrodošli samo oni koji su spoznali istinske vrijednosti civilizacije.

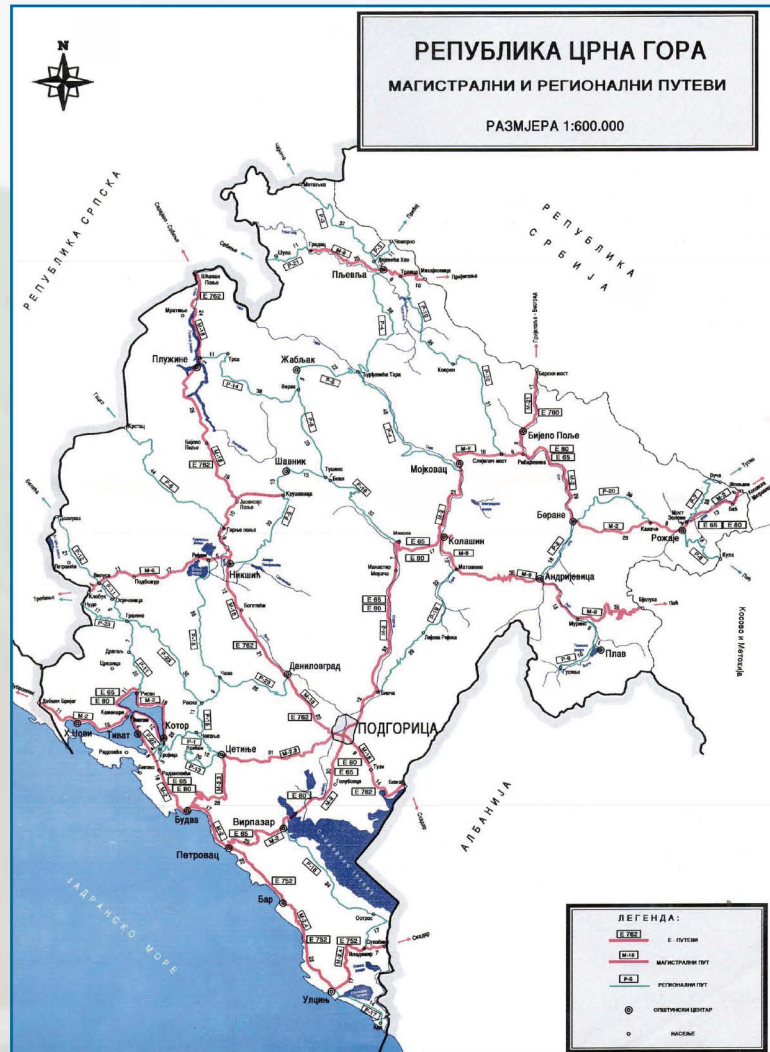
Sada, kada su razriješene dugogodišnje dileme oko trase auto puta, kada je odluka o tome prepuštena stručnjacima, kada je savim jasno da nam taj put treba već sutra, valja vući promišljene poteze koji će osigurati najbolju i najbržu realizaciju ovog velikog projekta. To, dakako, podrazumijeva da svi učesnici u odlučivanju imaju jasnu viziju koju su spremni da brane u svim njenim fazama.

POSTOJEĆA PUTNA MREŽA U CRNOJ GORI

Crna Gora se nalazi na jugoistoku evropskog kontinenta. Ima površinu od 13.812 km². Na jugu se graniči sa Albanijom (dužina granice 172 km), na istoku i sjeveroistoku sa Srbijom (dužina granice 203 km), na sjeveru sa Bosnom i Hercegovinom (dužina granice 225 km) i Hrvatskom na sjeverozapadu (dužina granice 14 km). Crnogorska jadranska obala duga je 293,5 km a preko Jadranskog mora do italijanske obale ima oko 120 nautičkih milja.

Više od 55% ukupne površine Crne Gore je na preko 1.000 m nadmorske visine, a četvrtina je na nagibu većem od 30%. Dužina crnogorske putne mreže je 6.848 km, 884 km su magistralni putevi, 964 km regionalni i oko 5.000 km lokalni. Na putnoj mreži je 312 mostova i 136 tunela. Trenutno u Crnoj Gori ima 130.000 registrovanih vozila, 89% su putnički automobili. Fizičke karakteristike većine magistralnih i regionalnih puteva (nestabilne kosine, nepostojanje bankina, mali radijusi horizontalnih krivina, veliki podužni nagibi, relativno visok stepen oštećenja kolovoza) ograničile su prosječnu brzinu na manje od 50 kilometara na sat. I broj saobraćajnih udesa zabrinjava.

Opšta nepovoljna slika posljednjih godina mijenja se jer se značajna sredstva ulažu u sanaciju i rekonstrukciju puteva, ali tek će se izgradnjom autoputeva stvoriti uslovi za kvalitetan, efkasan, bezbjedan i siguran saobraćaj kakvom Crna Gora teži.

AKTIVNOSTI MINISTARSTVA SAOBRAĆAJA, POMORSTVA I TELEKOMUNIKACIJA NA REALIZACIJI PROJEKTA IZGRADNJE AUTOPUTA BAR-BOLJARE

Odlukom Vlade Crne Gore od **decembra 2006.** godine Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija preuzima pod svoju nadležnost realizaciju ovog kapitalnog projekta. Prvi korak je bio da se sakupi planska dokumentacija, koja je djelimično postajala i bila u posjedu nekadašnjeg Republičkog zavoda za urbanizam, Direkcije za saobraćaj CG, Monteputa-a i dr.

Još uvijek je bila aktuelna višedecenijska dilema oko trase autoputa od Veruše do Podgorice pa je odlučeno da se formira ekipa stručnjaka koja bi zajedno sa obrađivačima prostornog plana razmotrila koja je varijanta prihvatljivija, kučka ili bratonožička. Održana je i javna rasprava, nakon čega je zauzet stav da trasa treba da prati bratonožičku varijantu, kako su u svom predlogu i nagovijestili obrađivači prostornog plana.

Za trasu Jadransko-jonskog autoputa, nije postojala nikakva planska dokumentacija. Nakon analize postojeće planske dokumentacije u Ministarstvu saobraćaja odlučeno je da se angažuju konsultanti koji će pružiti ek-

spertsku podršku, posebno oko izbora modela finansiranja izgradnje javno-privatnim partnerstvom.

Na osnovu zaključaka i odluka u Ministarstvu, obavljani su razgovori sa predstavnicima Svjetske banke, Evropske banke za obnovu i razvoj i Evropske Agencije za rekonstrukciju. Svi pomenuti subjekti podržali su ideju o izgradnji i finansiranju autoputa kroz model javno-privatnog partnerstva i iskazali spremnost da nas u kompletnom procesu prate kroz učešće u procedurama i kroz eventualnu finansijsku podršku, odnosno obezbjeđenje sredstava za plaćanje konsultanata.

Januara 2007. godine, nakon pregovora sa predstavnicima Svjetske Banke formalizovana je dalja saradnja. Na samom početku realizacije projekta dogovoreno je da se za sve procese (tenderske i ostale procedure) primjenjuju međunarodni standardi, najbolja međunarodna praksa i legislativa, što je našim Zakonom o javnim nabavkama i omogućeno. Dogovoreno je takođe da će se aktivnosti na realizaciji ovog kapitalnog projekta sprovoditi u tri faze:

- I faza: izrada Studije izvodljivosti za dva autoputa u Crnoj Gori;
- II faza: izrada Studije o javno-privatnom partnerstvu za finansiranje izgradnje autoputeva u Crnoj Gori;
- III faza: raspisivanje tendera za izgradnju (koncesija)

Tokom januara, u svakodnevnoj komunikaciji sa timom eksperata Svjetske banke, pripremljen je projektni zadatak i procedura za odabir konsultanta za izradu Studije izvodljivosti za dva autoputa u Crnoj Gori (autoput Bar-Boljare i Jadransko-Jonski autoput).

Početkom **februara 2007.** godine objavljen je poziv zainteresovanim stranim za izbor konsultantskih usluga za izradu Studije izvodljivosti za dva autoputa u Crnoj Gori. Poziv je objavljen kako u domaćim medijima tako i u najznačajnijoj međunarodnoj finansijskoj štampi (Financial Times, web stranica Svjetske banke...). Interesovanje u ovoj fazi iskazalo je preko 40 konsultantskih kompanija iz regiona, Evrope i svijeta.

Marta 2007. godine osnovan je Savjet za izgradnju autoputeva, na čelu sa Premijerom Crne Gore. Zadatak Savjeta je da prati sve aktivnosti kako bi se efikasno i pravovremeno donosile i sprovodile odluke vezane za svaki stepen realizacije projekta.

Maja 2007. godine, šest prekvalifikovanih kompanija dobilo je tendersku dokumentaciju za izradu ove Studije. Predkvalifikovane kompanije odabrane su u skladu sa procedurama Svjetske banke, propisanim Pravilnikom „Selekcija i zapošljavanje Konsultanta za Svjetsku Banku“ od maja 2004. godine. Na bazi tenderske dokumentacije kompanije su imale rok od 45 dana da dostave tehničku i finansijsku ponudu. Na listi od 6 najbolje kvalifikovanih našle su se renomirane evropske konsultantske kompanije i to: Hyder Consulting (Velika Britanija), Scott Wilson Ltd (Velika Britanija), Louis Berger SAS (Francuska), BCEOM, Societe Francaise d'Ingeniere (Francuska), POYRY Infra GmbH (Njemačka), Tyspa y Proyectos S.A. (Španija).

Nakon završene procedure evaluacije dostavljenih ponuda, polovinom **jula 2007.** objavljena je rang lista ocijenjenih ponuda, sa kompanijom Louis Berger na prvom mjestu, kao najbolje rangiranom.

Početkom **avgusta 2007.** godine Ministar saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija dr Andrija Lompar i regionalni predstavnik kompanije Louis Berger SAS g-din Daniel Serafimovski potpisali su Ugovor o izradi Studije izvodljivosti za izgradnju dva autoputa u Crnoj Gori, vrijednosti 1,3 mil eura. Sredstva za finansiranje izrade ove studije obezbijeđena su iz Budžeta Crne Gore. Već na početku rada na studiji, konsultanti su dobili jasne smjernice da prioritarno treba raditi na autoputu Bar-Boljare. Osnovni cilj Studije izvodljivosti bio je pronalaženje optimalnih tehničkih, ekonomskih i finansijskih rješenja, kao i onih vezanih za zaštitu životne sredine. U sklopu predmetne Studije takođe je trebalo odraditi: procjene frekvencije saobraćaja za unaprijed definisane vremenske periode, definisanje optimalnih etapa i faza u realizaciji projekta, određivanje ekonomske i finansijske održivosti predloženih investicija, analize rizika i osjetljivosti predloženih investicija, izradu elobarata procjene uticaja izgradnje autoputeva na životnu sredinu, obezbjeđivanje indikacija mogućeg učešća privatnog i javnog sektora u fazi implementacije, uvid i

komentare na važeće zakonske propise koji se odnose na javno – privatno partnerstvo. Tim Louis Berger-a je u toku svog rada na Studiji izvodljivosti pripremio i dostavio 31 Tehnička Memoranduma, koje su zatim analizirali članovi tima Ministarstva saobraćaja.

Od početka aktivnosti na izgradnji autoputeva u Crnoj Gori, Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija periodično je organizovalo prezentacije i konferencije za novinare, kako bi upoznalo javnost i predstavnike medija sa dinamikom izrade studije i svim poslovima na realizaciji Projekta.

Novembra 2007. godine održana je prva sjednica Projektnog tima za praćenje realizacije projekta izgradnje autoputeva u Crnoj Gori. Ministar Lompar, kao vođa Projektnog tima, objasnio je potrebu da se formira ovakav tim, sastavljen od 20-tak domaćih stručnjaka iz svih oblasti (urbanizam, građevinarstvo, zaštita životne sredine, zaštita kulturnog nasleđa, lokalne samouprave...), kako bi koordinisano djelovali na svim poljima i rješavali dileme koje se mogu pojaviti u raznim fazama realizacije Projekta. Članovi Projektnog tima u kontinuitetu su bili upoznati sa rezultatima Studije izvodljivosti izgradnje autoputeva

va i svojim komentarima i sugestijama doprinijeli kvalitetu pomenute studije.

Tokom rada na Studiji izvodljivosti i Studiji o opcijama javno-privatnog partnerstva, Projektni tim se redovno sastajao i razmatrao dokumenta i rezultate koje su dostavljali konsultanti. Takođe su se o svakom segmentu rada konsultantskih timova i članova Projektnog tima vodile stručne rasprave, kako bi se pravovremeno dobile sugestije, mišljenja i stavovi relevantnih državnih organa, naučnih institucija i predstavnika lokalnih vlasti o svim pitanjima vezanim za planiranje i buduću izgradnju autoputa Bar-Boljare.

Nakon konsultacija vladinog Projektnog tima, tima Ministarstva saobraćaja i Ministarstva za ekonomski razvoj Vlade Crne Gore, **decembra 2007.** godine, Ministar-

stvo za ekonomski razvoj objavilo je tender za izradu Detaljnog prostornog plana za autoput Bar-Boljare. Procijenjena vrijednost ove javne nabavke bila je 300 hiljada eura. Ovaj posao je završen i Detaljni Prostorni Plan je sada u proceduri usvajanja. Detaljni prostorni plan je važan dio dokumentacije, neophodne za početak realizacije projekta izgradnje autoputa Bar-Boljare.

U drugoj fazi realizacije projekta, izradi Studije o opcijama privatno-javnog partnerstva za finansiranje izgradnje autoputeva u Crnoj Gori, shodno dogovoru sa Ministarstvom saobraćaja, Svjetska Banka je već u novembru 2007. zaključila predkvalifikacionu proceduru za izbor konsultanta. Svjetska Banka je za potrebe Ministarstva saobraćaja i Vlade Crne Gore sprovela proceduru odabira konsultanta i finansirala rad na Studiji o opcijama privatno-javnog partnerstva za izgradnju autoputeva u Crnoj Gori.

Tokom decembra 2007. godine, svoju zainteresovanost za izradu ove Studije iskazale su 32 kompanije iz Evrope i svijeta i ponovo je, kao i pri odabiru konsultanta za Studiju izvodljivosti, sačinjena kratka lista renomiranih kompanija, koje za sobom imaju višegodišnje iskustvo u javno-privatnim aranžmanima, iskustvo u zemljama istočne Evrope i saradnju sa Svjetskom bankom.

Krajem **januara 2008.** izrada Studije o opcijama privatno-javnog partnerstva povjerena je holandskoj kompaniji ECORYS.

Prema projektnom zadatku studija o javno-privatnom partnerstvu trebala je da obuhvati:

- pregled zakonskog i institucionalnog okvira relevantnog za uvođenje javno-privatnog učešća u putni sektor, naglašavajući neadekvatnost i predlažući izmjene;
- prezentaciju različitih institucionalnih sporazuma za implementaciju partnerstva javnog i privatnog sektora za putne projekte i diskusije o manama i prednostima ovakvog modela finansiranja projekata u putnoj infrastrukturi;
- pregled investicija Vlade Crne Gore u putnu infrastrukturu, planove održavanja, projektovani nivo saobraćaja, prepoznavanje potencijalnih prioriternih dionica za privatno učešće.

Kao i u slučaju konsultanta Louis Berger za izradu studije izvodljivosti, tako je i tim ECORYS-a dobio kao prioritetan zadatak obradu podataka za autoput Bar-Boljare. Tim eksperata ECORYS-a je po potpisivanju ugovora, odmah započeo rad na studiji i to u koordinaciji sa timom Louis Bergera i Projektnim timom za praćenje realizacije projekta izgradnje autoputeva u Crnoj Gori.

Februara 2008. godine u organizaciji Ministarstva saobraćaja i predstavnika Louis Berger-a u Podgorici je održan okrugli sto o „Studiji izvodljivosti izgradnje autoputeva u Crnoj Gori“. Uz prisustvo velikog broja predstavnika crnogorskih medija, predstavnika državnih i organa opština kroz koje prolazi buduća trasa autoputa Bar-Boljare, predstavnika domaćih i stranih građevinskih kompanija prisutnih na crnogorskom tržištu kao i svih ostalih zainteresovanih strana, predstavljeni su preliminarni rezultati Studije. I ovoga puta posebno je bilo naglašeno interesovanje za autoput Bar-Boljare. Osim što su se prisutni informisali o detaljima projekta, članovi tima Louis

Bergera i vladinog Projektnog tima imali su prilike da čuju komentare i sugestije učesnika okruglog stola. Polovinom **marta 2008.** godine Skupština Crne Gore usvojila je Prostorni plan Crne Gore do 2020. godine.

U poslednjoj fazi, fazi pripreme tenderske dokumentacije i projektnog zadatka za budućeg partnera Vlade za izgradnju autoputa Bar – Boljare, Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija je krajem **maja 2008.** potpisalo Ugovor o savjetodavnim uslugama u tom krajnjem

i veoma značajnom procesu. Ugovor o savjetodavnim uslugama potpisan je sa Međunarodnom Finansijskom Korporecijom IFC, koja je dio grupacije Svjetske

Banke. Usluge savjetovanja, pored pripreme tendera, obuhvataju konsultacije u strukturiranju i primjeni javno-privatnog partnerstva u izgradnji i finansiranju autoputa Bar-Boljare. I u ovoj fazi, Svjetska Banka je svojim učešćem iskazala podršku projektu izgradnje autoputa modelom javno-privatnog partnerstva. Riječ je o ugovoru vrijednom 2 miliona eura, u kojem Vlada Crne Gore participira sa 400 hiljada eura, dok će ostatak sredstava obezbijediti budući partner/koncesionar, ukoliko pregovori i sklapanje ugovora o javno-privatnom partnerstvu budu uspješno okončani.

03. juna 2008. godine pod pokroviteljstvom Evropske Banke za obnovu i razvoj i u organizaciji Ministarstva saobraćaja Crne Gore u sjedištu ove finansijske institucije u Londonu održan je Crnogorski

se bavio i ostalim aktivnostima na stvaranju uslova za realizaciju ovog projekta. To je podrazumijevalo aktivno učešće predstavnika Ministarstva na izradi Prostornog plana Crne Gore, Detaljnog Prostornog plana za koridor autoputa od Bara do Boljara, konsultacije na izradi Zakona o koncesijama, donošenju Pravilnika o primjeni TEM standarda za projektovanje autoputeva, izradi Idejnog rješenja za dionicu autoputa od Podgorice do Mateševa...

Nakon 18 mjeseci intenzivnih aktivnosti na realizaciji svih segmenata vezanih za projekat izgradnje autoputa Bar-Boljare, tim Ministarstva saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija uspio je da ostvari dinamiku planiranu na samom početku rada na ovom kapitalnom projektu.

Stvoreni su elementarni preduslovi za dalju realizaciju predviđenih aktivnosti, dakle usvojen je Prostorni plan Crne Gore, završen je Nacrt detaljnog prostornog plana za koridor autoputa od Bara do Boljara, privedene su kraju Studija izvodljivosti izgradnje autoputeva u Crnoj Gori i Studija o opcijama javno-privatnog partnerstva, usvojen je Pravilnik o primjeni TEM standarda za projektovanje autoputeva u Crnoj Gori, u završnoj je fazi izrada Idejnog projekta za dionicu autoputa od Podgorice do Mateševa, usklađen je Zakon o koncesijama. U toku je sprovođenje procedure za izbor budućeg partnera Vlade Crne Gore za finansiranje i izgradnju autoputa od Bara do Boljara.

OPIS PROJEKTA; PRAVAC KORIDORA; OBJEKTI NA TRASI;

Realizacija ovog projekta je najveći inženjerski i građevinski poduhvat u Crnoj Gori. Ovaj projekat je po svojoj vrijednosti, od oko 2 milijarde eura, jedan od 5 najvećih projekata koji se trenutno realizuju na evropskom tržištu.

Dužina autoputa od Bara do Boljara je 169,2 km. Na trasi je planirana izgradnja 42 tunela i 92 mosta i vijadukta.

Koridor autoputa od Bara do Boljara definisan je po pravcu:

Bar (Đurmani) – tunel Sozina – Virpazar – Tanki Rt – Farmaci (Podgorica) – Mareza (Podgorica) – Smokovac (Podgorica) – Bratonožići – Veruša – Mateševo – Andrijevica – Berane – Boljare i predstavlja dio koridora Bar – Beograd – Budimpešta.

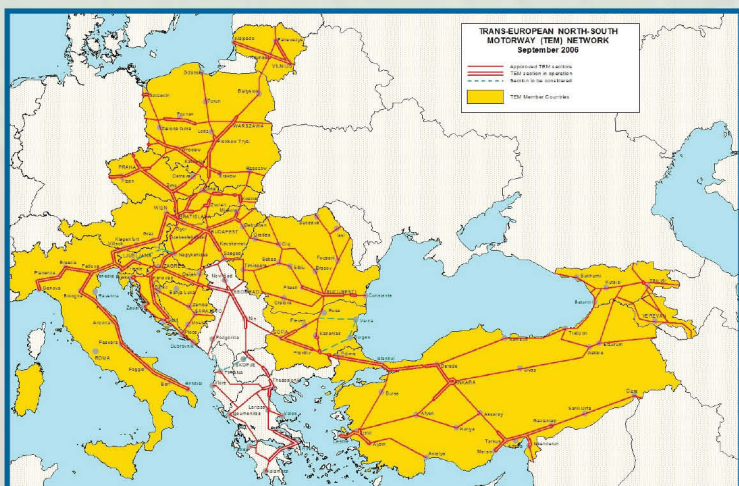
Tabela: prikaz procentualnog učešća objekata (tunela, mostova, vijadukata) u ukupnoj dužini i cijeni koštanja autoputa.

Dionica	Dužina (km)	Tuneli, mostovi, vijadukti (% od ukupne dužine)	Tuneli, mostovi, vijadukti (% od ukupne cijene koštanja)
Bar (Đurmani)-Virpazar	11,8	50	72
Virpazar-Smokovac	38,2	26	47
Smokovac-Mateševo	43,5	41	65
Mateševo-Berane	34,3	24	58
Berane-Boljare	41,3	12	42
Autoput	169,2	29%	56%

PROJEKTOVANJE AUTOPUTEVA; STANDARDI; IDEJNI PROJEKAT ZA DIONICU AUTOPUTA OD PODGORICE DO MATEŠEVA

Za projektovanje i izgradnju autoputeva u Crnoj Gori primjenjivaće se TEM standardi, (transevropski autoput sjever –jug, Standardi za autoput TEM I preporučena praksa, 2002. Trans European North-South Motorways). Na mapi su prikazane evropske zemlje koje su usvojile TEM standarde (Trans-evropski standardi za projektovanje autoputeva sjever-jug). Prema legendi mape, autoput Bar-Podgorica- Beograd je predstavljen kao „odobren TEM putni pravac“.

Nakon što su timovi ministarstva saobraćaja i ministarstva za ekonomski razvoj Vlade Crne Gore analizirali standarde i određene smjernice u okviru standarda za oblast projektovanja autoputeva koji se primjenjuju u zemljama Evropske Unije, uočeno je da je, kada su u pitanju zemlje iz okruženja, prisutna neunificiranost na ovom polju. Zato je odlučeno da se sačini Preporuka za definisanje ključnih elemenata za projektovanje autoputeva u Crnoj Gori, usvajajući evropske TEM standarde, koji daju okvirne

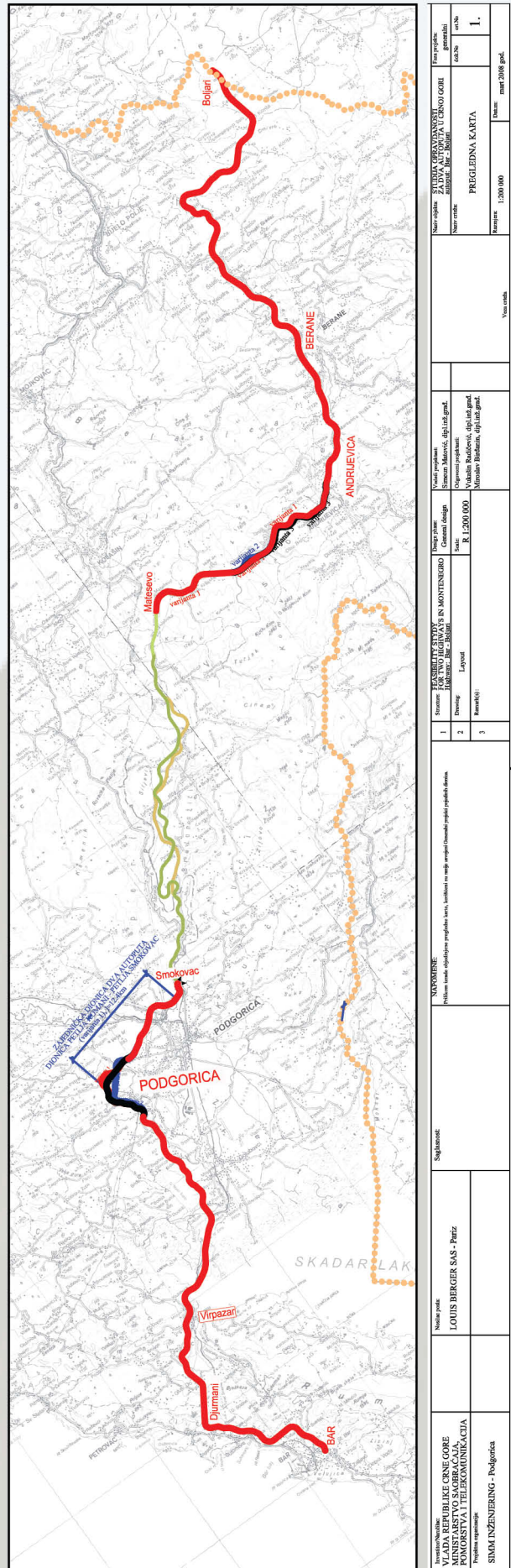
preporuke za projektovanje i izgradnju autoputeva (brzina kretanja od 80 do 130 km/h, maksimalni uspon, na kratkim dionicama, 6%...). Crna Gora je poštujući te parametre, sačinila svoje preporuke i projektuje i gradiće puteve prema svojim mogućnostima i ograničenjima prostora i terena.

Na izradi Idejnog projekta za dionicu autoputa od Podgorice do Mateševa angažovani su stručnjaci Građevinskog fakulteta iz Podgorice i Centar za puteve Vojvodina AD Novi Sad. Na idejnom projektu radi 30 tak projektanata. Kako je ova dionica sada izazov projektantima,

tako će i graditeljima biti najteža i najzahtjevnija. Idejni projekat R 1:1000 je u završnoj fazi, koja obuhvata I reviziju.

Na ovoj dionici nalazi se najveći broj objekata (11 tunela oko 14 km, 14 mostova i vijadukta oko 4 km), zbog čega će i cijena izgradnje km autoputa biti najveća.

Mapa dionice Smokovac Mateševo ■

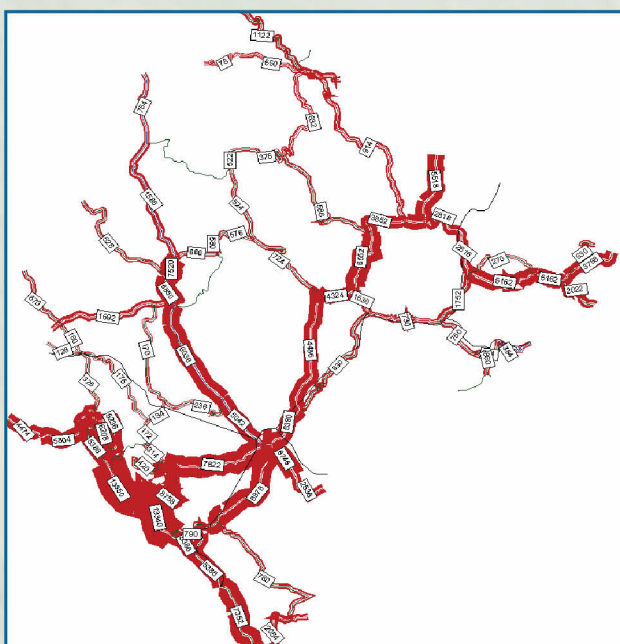

INTEZITET SAOBRAĆAJA, ANALIZA SADAŠNJEG STANJA I PROCJENA ZA NAREDNI PERIOD

Tim stručnjaka Louis Berger-a je u sklopu Studije izvodljivosti izgradnje autoputeva imao zadatak da uradi analizu inteziteta saobraćaja na crnogorskim putevima i da utvrdi veličine saobraćajnih tokova na našoj putnoj mreži.

Osnovu za utvrđivanje veličine saobraćajnih tokova na našoj putnoj mreži čine godišnja brojanja koja redovno obavlja kompanija "Crnogoraput" (jednodnevna brojanja na 35 tačaka magistralne i regionalne mreže, jednom godišnje u toku septembra mjeseca).

Tim Louis Bergera organizovao je u toku mjeseca oktobra 2007. godine kontrolno sedmodnevno, 12 časovno i 24 časovno

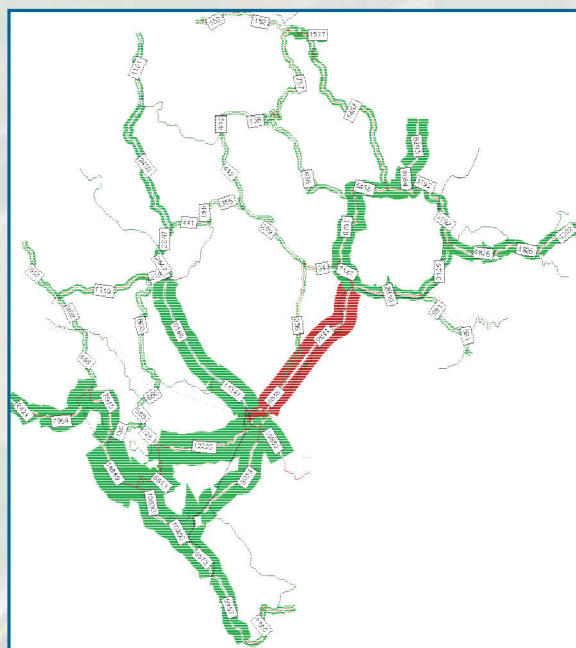

Opterećenje mreže puteva Crne Gore u 2007. godini na bazi brojanja Crnogoraputa u septembru 2007. godine

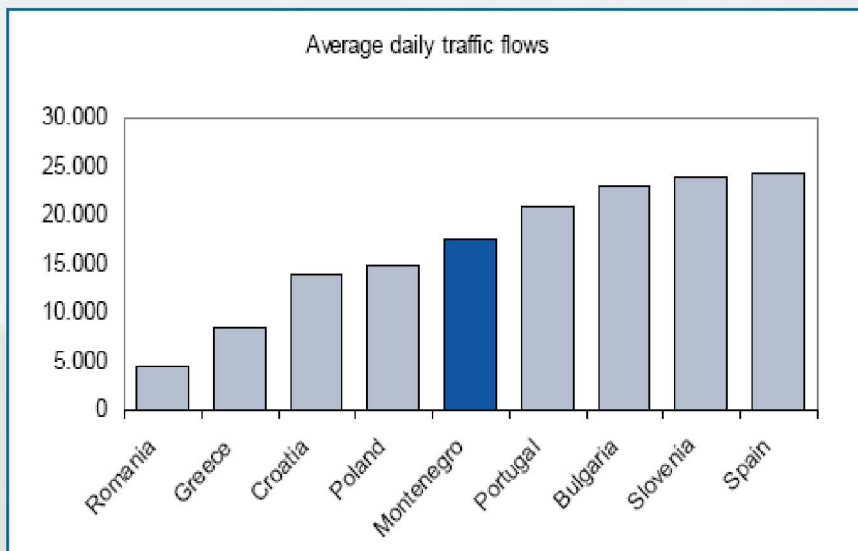
dišnji saobraćaj na postojećem putnom pravcu Bar – granica sa Srbijom, na pojedinim dionicama kreće od 5 100 do 8 300, sa izraženim sezonskim godišnjim pikovima koji dostižu i do 20 000 vozila dnevno.

brojanje i anketiranje na 16 tačaka uz koridore budućih autoputeva. U toku sedmodnevnog monitoringa izbrojeno je više od 450 000 vozila, a u danima ankete u 24 časovnom brojanju 83 000 vozila. Za ovu akciju bilo je angažovano više od 150 anketara i brojača.

Na osnovu rezultata brojanja i analize iz prethodnih godina, zaključak je da se prosječni dnevni go-

Procjena inteziteta saobraćaja (2012. godina) sa izgrađenom dionicom Smokovac-Mateševo i obilaznicom oko Podgorice

- Grafika ilustruje kretanje saobraćaja u regionu i Evropi

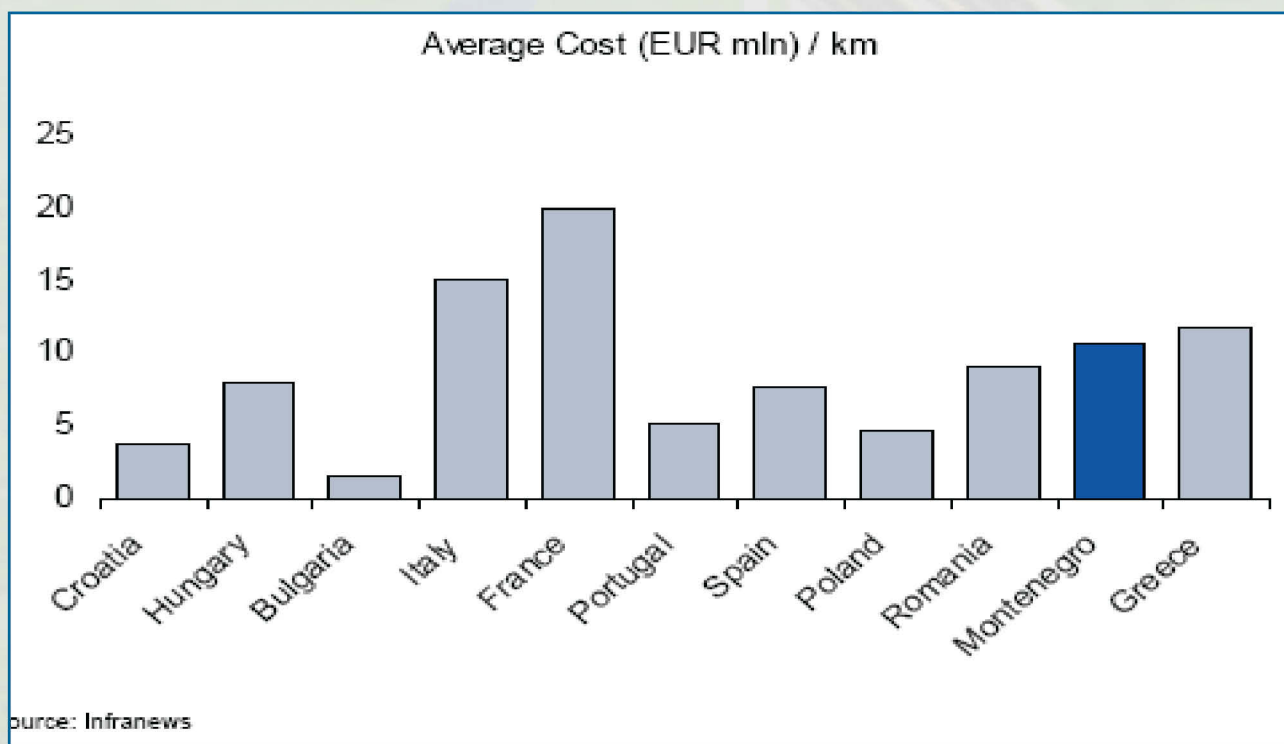

PROCJENE CIJENE KOŠTANJA IZGRADNJE AUTOPUTA U CRNOJ GORI; CIJENE KOŠTANJA KM AUTOPUTA U REGIONU I EVROPI

Ukupna procijenjena cijena izgradnje iznosi 1.941,2 milijardi eura, dok je procijenjena cijena po km 11,47 miliona eura.

U sljedećoj tabeli dat je prikaz cijene koštanja autoputa po dionicama

Dionica	Cijena koštanja
Bar (Đurmani)-Virpazar	254,4
Virpazar-Smokovac	461,4
Smokovac-Mateševo	640,8
Mateševo-Berane-Boljare	584,6
Ukupna cijena koštanja / miliona Eura	1941,2

- Grafika ilustruje prosječnu cijenu izgradnje km autoputa u regionu i Evropi

JAVNO PRIVATNO PARTNERSTVO

Model finansiranja i izgradnje kroz javno-privatno partnerstvo, koji je predložilo i zagovara Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija, podržavaju sve značajnije evropske i svjetske finansijske institucije, a takođe je i praksa i trend u Evropi i svijetu, gdje se putni sektor konstantno uvećava, da se napušta tradicionalni pristup izgradnji. Sve više država angažuje privatni sektor koji svojim sredstvima gradi, upravlja i održava autoputeve. U prilog ovakom opredjeljenju je činjenica da se trenutno u svijetu 128 projekata u putnoj infrastrukturi, pojedinačne vrijednosti preko 100 miliona eura, finansira i gradi modelom javno-privatnog partnerstva.

NAJPOZNATIJA KONCESIJA VJEROVATNO JE BILA ....

- » SUECKI KANAL
- » *Godine 1854. Vlada Egipta dodijelila je koncesiju za projektovanje – izgradnju – eksploataciju – finansiranje i održavanje Kanala.*
- » *Koncesioni period je bio na 99 godina, počevši od 1869. godine..*
- » *Vlada je preuzela Kanal 1956. godine..*

Tender za izgradnju autoputa BAR – BOLJARE biće raspisan početkom jeseni. Svi pokazatelji upućuju na odluku da se uđe u ovu kapitalnu investiciju čijom realizacijom će se promijeniti slika Crne Gore i život ljudi koji žive duž trase. Izgradnjom prvog autoputa Crna Gora će stvoriti uslove za novi zamah, za dinamičniji razvoj i opšti napredak. Putari bi rekli VIA VITA ! Put je život! ZA PUT U ŽIVOT!

IZDAVAČ / Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija
ZA IZDAVAČA / Ministar dr Andrija Lompar
UREDNIK / Jelena Kaluđerović
SARADNICA UREDNIKA / Nada Peruničić-Vulanović
DIZAJN, PREPRESS, PRESS / DPC Podgorica
Podgorica, jul 2008.

*Vlada Crne Gore
Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija*

Rimski trg 46, Podgorica
Tel: +382 20 234 179 / Fax: +382 20 234 331
www.minsaob.vlada.cg.yu